

Rekabet Edebilirliğin Yönetişimi ve Bölgesel Kalkınma

N. Tunga Köroğlu

2 Aralık 2011, Ankara

6. Bölgesel Kalkınma ve Yönetişim Sempozyumu

İçerik

- Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Tanımlanması
- Mevcut Rekabet Edebilirlik Metodolojisi: Rekabet Avantajlarının Tespit Edilmesi
- Alternatif bir Yaklaşım Denemesi
 - Rekabet edebilirliğin tespiti
 - Rekabet Edebilirliğin Yönetişimi
 - Politikalarla Uyumlandırılması

Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Tanımlanması

Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Tanımlanması

- Bir bölgenin, ulusal ve/veya küresel pazar payında, diğer bölgeler ile yaptığı rekabetteki başarısı ile birlikte, yüksek ve sürdürülebilir bir gelir düzeyi sağlayabilme yeteneği.

Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Tanımlanması

- Bölgesel Rekabet Edebilirlik Bölgesel Kalkınma ve Bölge Planlama için bir araç ve hatta bir amaç olarak sunuluyor
 1.
 - Mevcutta rekabet gücü olanların bu avantajlarını korumalarına dayalı bir yaklaşımdır.
 - Rekabet gücü olmayanlar için alternatif yoktur.
 2.
 - Rekabet edebilirliğin sağlanması bölgenin kalkınması ile eş değildir.
 - Rekabet edebilirlik bölge içi ve bölgelerarası eşitsizlikler ile ilgili değildir.
 3.
 - Ulusal Pazar için bölgelerin rekabet etmesi ulusal kalkınma ve öncelikler açısından sakıncalıdır.
 - Bölgelerarasındaki rekabetin değil işbirliğinin desteklenmesi esas olmalıdır (Ulusal Rekabet Politikasının Bölgesel Kalkınma ve Planlarına Adaptasyonu).

Mevcut Rekabet Edebilirlik Metodolojisi: Rekabet Avantajlarının Tespit Edilmesi

Rekabet Edebilirlik Metodolojisi: Rekabet Avantajlarının Tespit Edilmesi

→ Örnek:

Bölgesel Sınıflama Kriterleri

Sonuç Göstergeleri

- GDP, GVA
- İstihdam
- Çalışma Saatleri
- Çalışma Ücretleri
- Patent Başvuruları

Girdi Göstergeleri

- Nüfus
- İleri Teknoloji Alanındaki İstihdam
- AR-GE'de İnsan Kaynakları
- Eğitim Düzeyi
- Yatırım Miktarı
- AR_GE Personeli
- Altyapı (km., yolcu sayısı...)

Rekabet Edebilirlik Metodolojisi: Rekabet Avantajlarının Tespit Edilmesi

→ Örnek:

Tematik ve Mekansal Odaklanma Sonucu Politika ve Öncelik Belirleme

	Üretim Sahası Olan Bölgeler	Katma Değer Üreten Bölgeler	Bilgi Üreten Bölgeler
İnovasyon	× ×	× × × ×	× × × ×
Girişimcilik	×	× × × ×	× × ×
Ekonomi Yönetimi	× × × ×	× ×	× × × ×
Uluslararasılaşma ve Ulaşılabilirlik	× × × ×	× ×	× × ×
Yerin Niteliği	× ×	×	× × ×

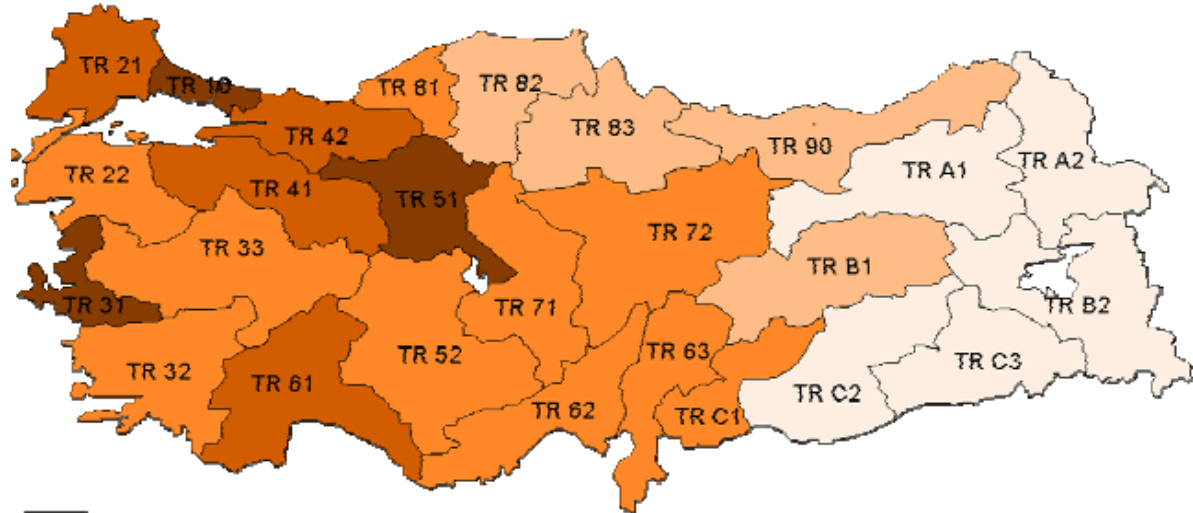
× × × × : Yüksek Yatırım Önceliği × × : Orta Yatırım Önceliği
 × × × : Yüksek/Orta Yatırım Önceliği × : Düşük Yatırım Önceliği

Rekabet Edebilirlik Metodolojisi: Rekabet Avantajlarının Tespit Edilmesi

TÜRKİYE REKABET EDEBİLİRLİK HARİTASI

→ Örnek:

- Temel altyapı, girişimcilik ve start-up'lara yönelik danışmanlık ve mali destekler, bölgeler arası ve kurumlar arası işbirliği, turizm
- Temel altyapı, girişimcilik ve start-up destekleri ve danışmanlık, çeşitlendirilmiş mali destek mekanizmaları, bölgeler arası ve bölgesel işbirliği, sektörler arası sinerji, turizm
- İhracat, verimlilik ve ürün geliştirme eğitimi, kurumsallaşma ve bilgi teknolojileri kullanımı, teknoloji transferi, belgelendirme ve standardizasyon, kredi garanti sistemi, turizm
- Kümelenme, yeni teknolojiler, risk sermayesi ve kredi garanti sistemi, sertifikasyon ve standardizasyon, Ar-Ge ve bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı, Fikri Mülkiyet Hakları
- Ar-Ge, İnovasyon, bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısı, uluslararası ve bölgeler arası sinerji ve ortaklık, fikri mülkiyet hakları

Rekabet Edebilirlik Metodolojisi: Rekabet Avantajlarının Tespit Edilmesi

- Sadece Mevcuda bakıyor
- Mevcudun sürdürülebilirliğine odaklanıyor
- Faktör odaklı İndeksleme esasına dayalı
- Sınıflayarak standart politikalar üretiyor
- Aktörlerin tercihleri dikkate alınmıyor
- Bölgeleri homojen (izotropik) ve bağımsız birimler olarak ele alıyor

Alternatif bir Yaklaşım Denemesi

Ana Hipotez

rekabet edebilirlik + yönetim => İşbirliği + bölgesel kalkınma

Alternatifin Yaklaşım

- Salt mevcut verilere değil dönemsel verilere dayalı
- Mevcudun geliştirilmesine odaklı (sektörel genişleme ve büyüme)
- Bölgeler ilişkisel ve homojen olmayan (non-izotropik) birimler
- Açık bir sisteme göre çalışıyor

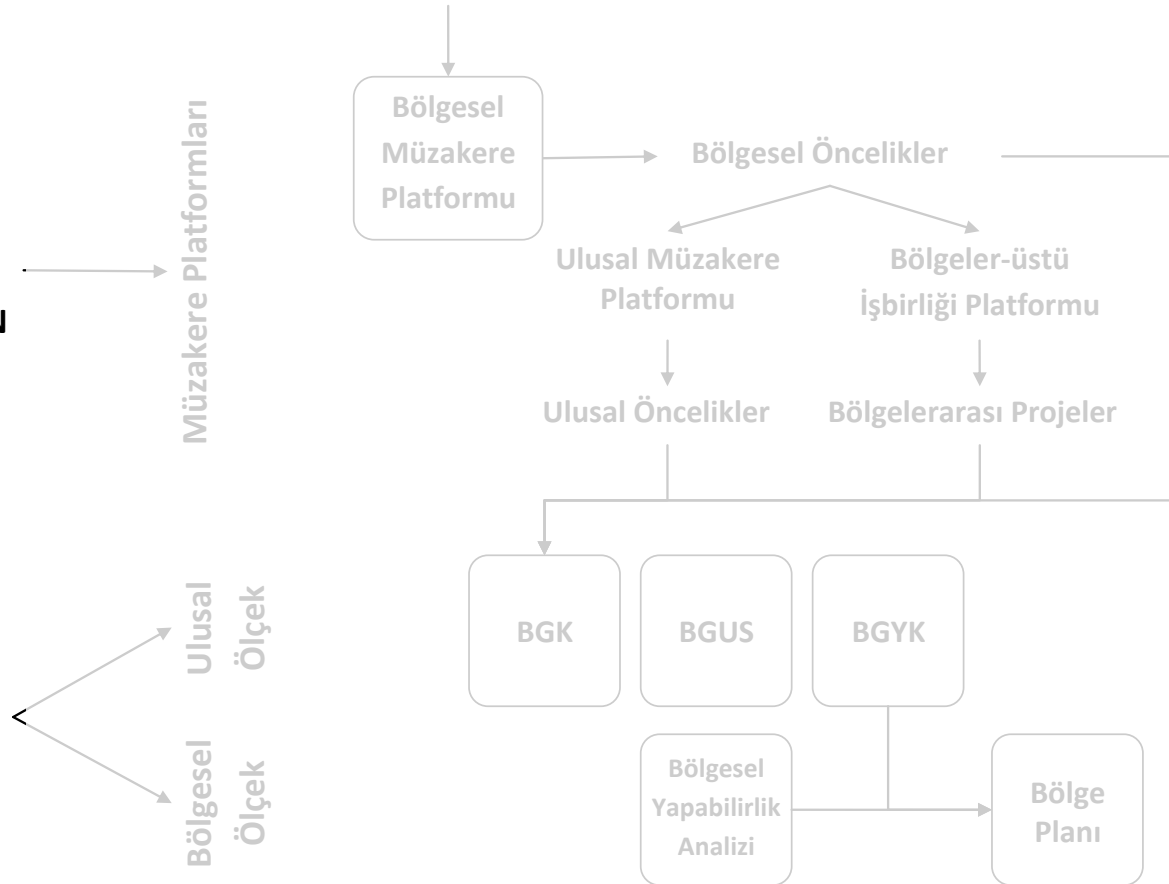
Alternatifin Yaklaşım

1. **REKABET AVANTAJLARININ TESPİT EDİLMESİ**

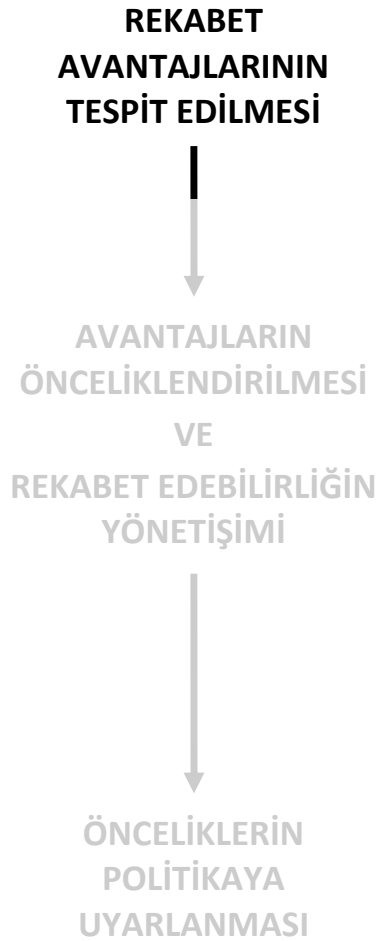
2. **AVANTAJLARIN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ VE REKABET EDEBİLİRLİĞİN YÖNETİŞİMİ**

3. **ÖNCELİKLERİN POLİTİKAYA UYARLANMASI**

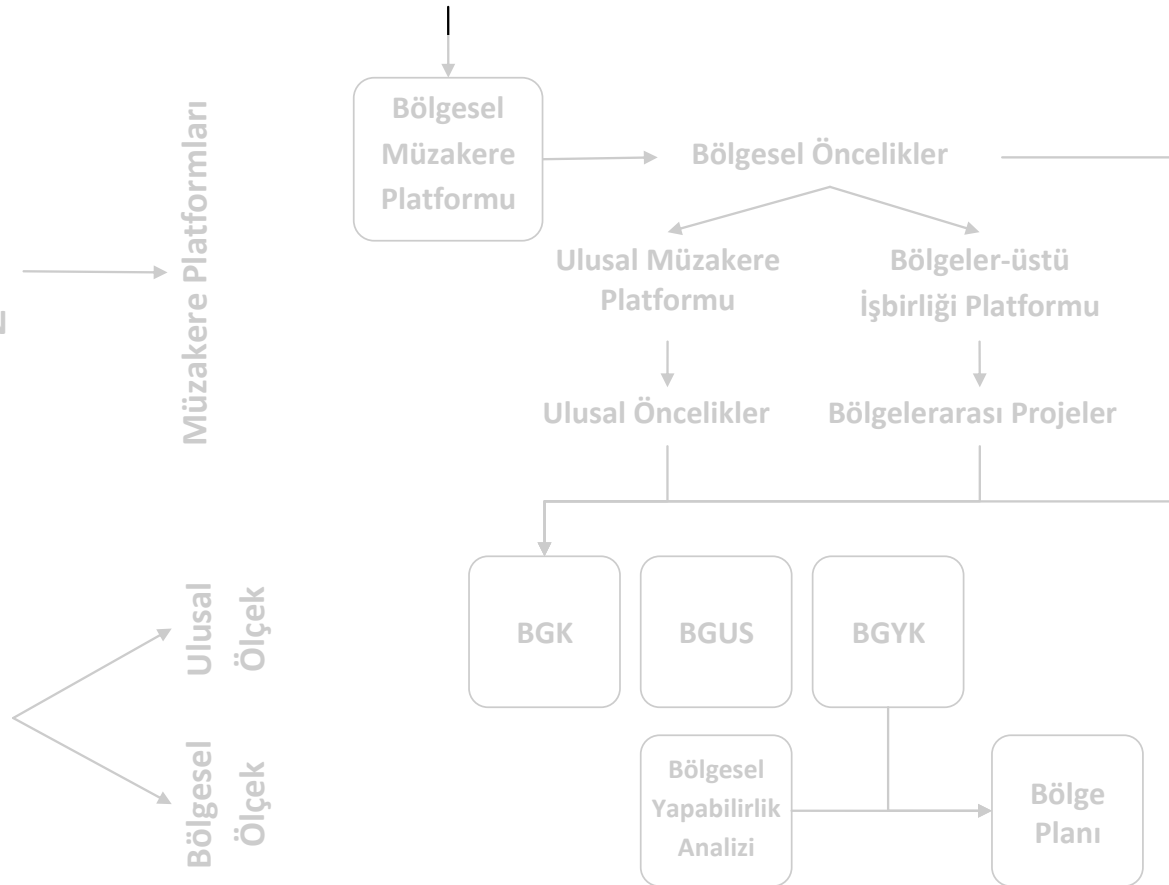
1. Adım: Ürün ve Sektöre Dayalı Strateji Sınıflandırması
2. Adım: Pazar Analizi ve Rekabet Edebilirliğin Gruplanması
3. Adım: İlişlerin Tanımlanması
4. Adım: Uzman Görüşü Alınması ve Sentez

Alternatifin Yaklaşım: ANALİZ

1. Adım: Ürün ve Sektöre Dayalı Strateji Sınıflandırması
2. Adım: Pazar Analizi ve Rekabet Edebilirliğin Gruplanması
3. Adım: İlişlerin Tanımlanması
4. Adım: Uzman Görüşü Alınması ve Sentez

Rekabet Avantajlarının Tespit Edilmesi:

1. Adım: Ürün ve Sektöre Dayalı Strateji Sınıflandırması

→ Karşılaştırmalı Üstünlüklerin Tespiti:

- İllerde hangi sektörler (ürün grupları) öne çıkıyor?

→ Sektörel Performans Analizi (1):

- İllerin üretiminin çeşitlilik ve özgünlük düzeyi nedir?

→ Sektörel Performans Analizi (2):

- İllerin üretimlerinin sofistikasyon düzeyleri nedir?

→ Sektörel Performans Analizi (3):

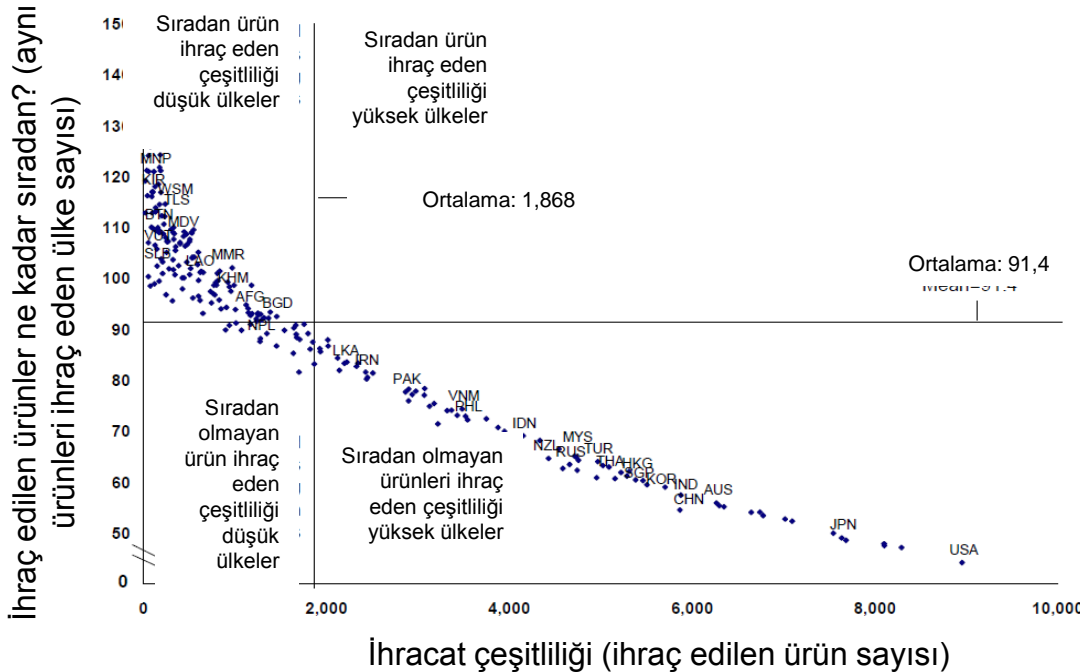
- İllerin mevcut imkan setiyle yeni ürünlere sıçrayabilme kabiliyeti, yeni ürün üretme becerisini ölçülecektir

■ **Temel Çıktı:** İllere yönelik sektörel öncelikler ve strateji grupları

Rekabet Avantajlarının Tespit Edilmesi: (1. Adım devamı)

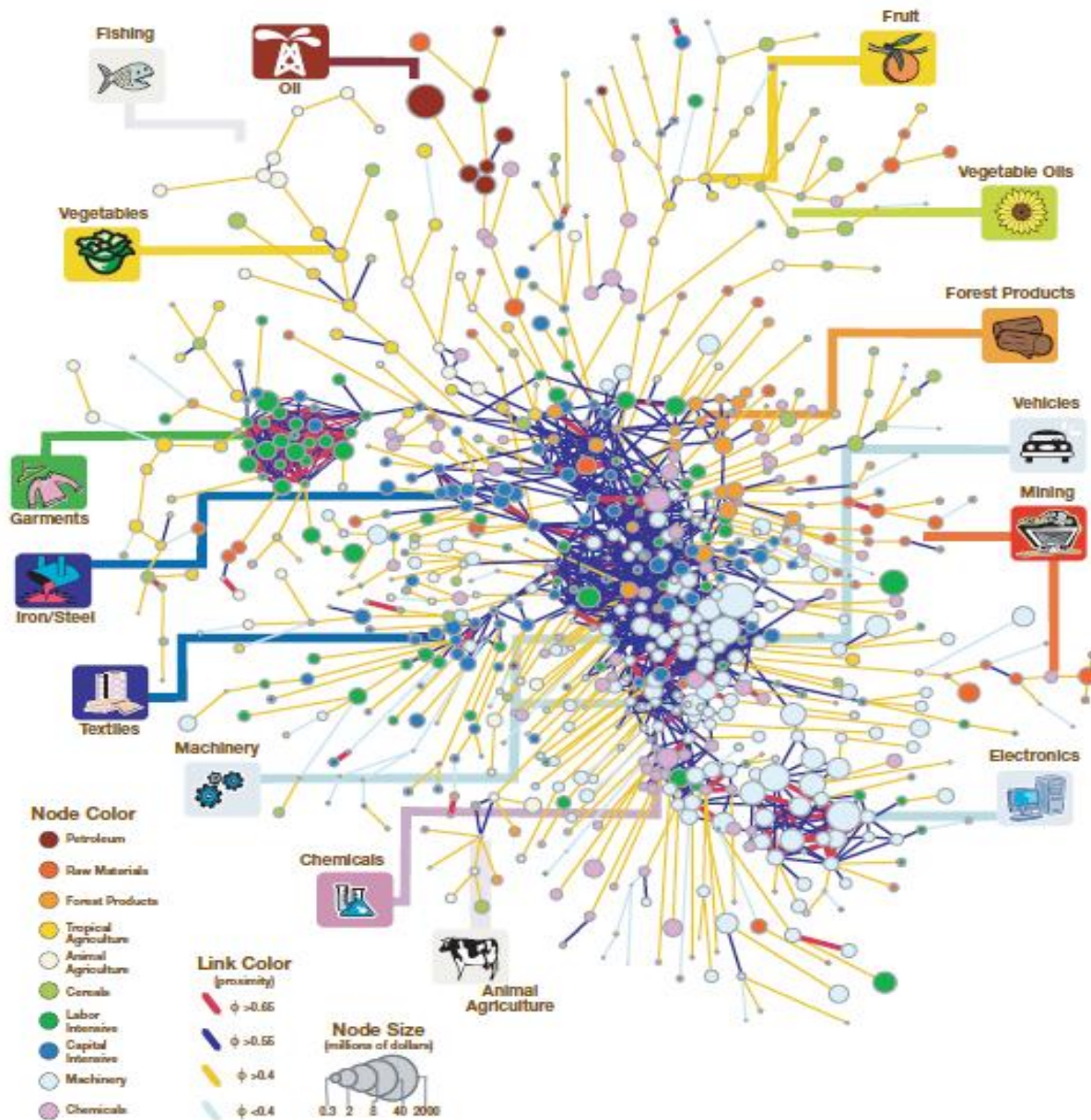
Modelin ürün ve sektörlere dayalı analizleri:

- **Karşılaştırmalı Üstünlüklerin Tespiti:**
 - İllerde hangi sektörler (ürün grupları) öne çıkıyor?
- **Sektörel Performans Analizi (1):**
 - İllerin üretiminin çeşitlilik ve özgünlük düzeyi nedir?

Çeşitlilik-sıradanlık ilişkisi :
Bazı ülkeler her şeyi üretebiliyor, bazı ürünler ancak belli başlı ülkeler tarafından üretilebiliyor

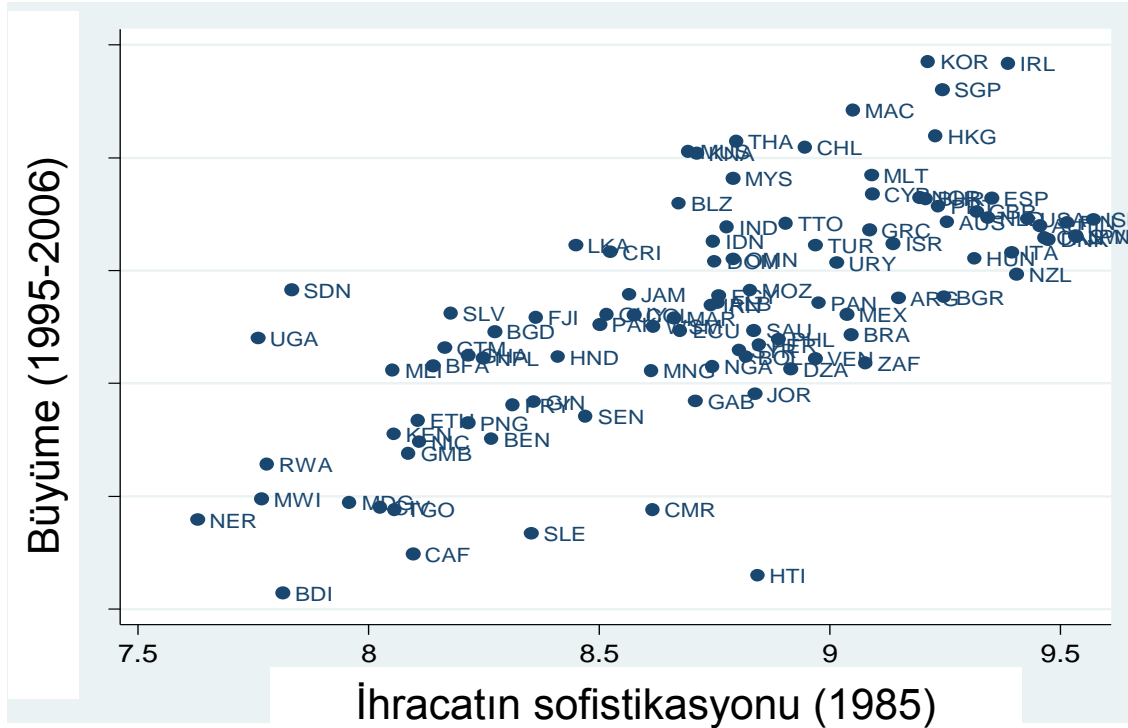
FIGURE 2. NETWORK REPRESENTATION OF THE 1998-2000 PRODUCT SPACE

Rekabet Avantajlarının Tespit Edilmesi: (1. Adım devamı)

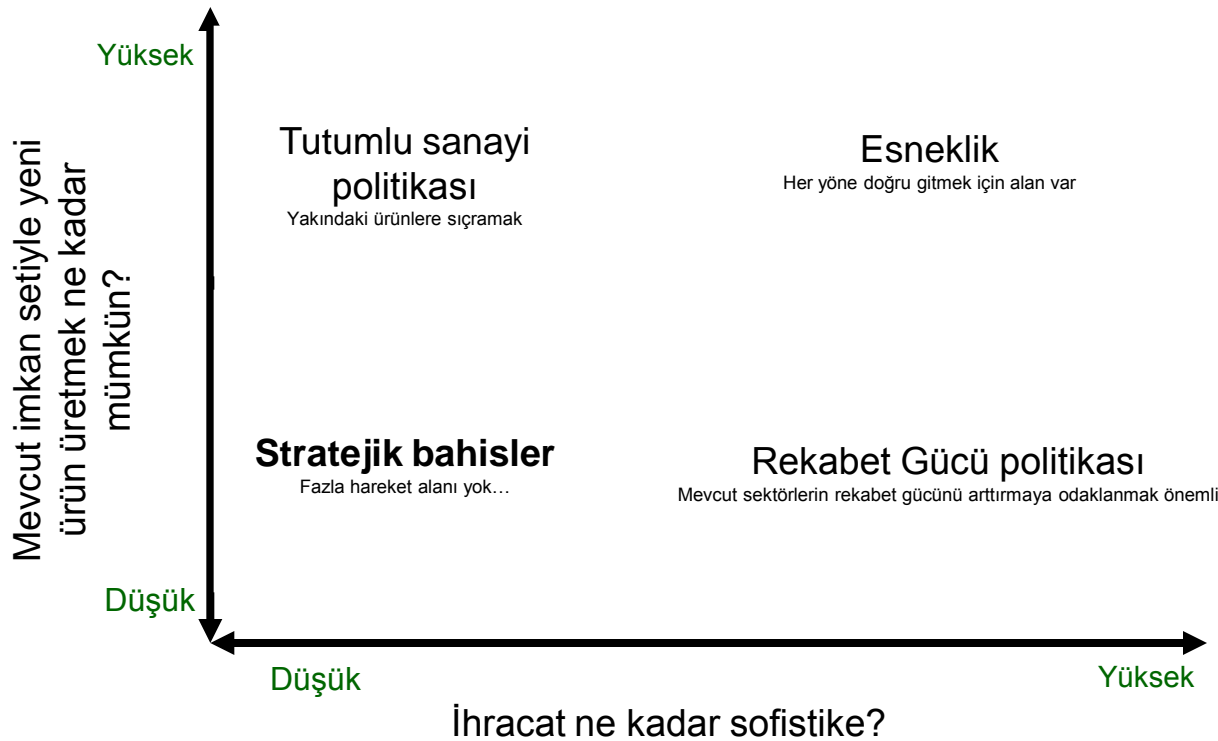
■ Sektörel Performans Analizi (2):

→ İllerin üretimlerinin sofistikasyon düzeyleri nedir?

Rekabet Avantajlarının Tespit Edilmesi: (1. Adım devamı)

- **Sektörel Performans Analizi (3):** İllerin mevcut imkan setiyle yeni ürünlere sıçrayabilme kabiliyeti, yeni ürün üretme becerisini ölçülecektir

Rekabet Avantajlarının Tespit Edilmesi:

2. Adım: Pazarın Analizi ve Rekabet Edebilirliğin gruplanması

- İhraç pazarlarının tespit edilmesi ve gruplanması (küresel pazarın parçalara ayrılması)
 - Pazarların erişilebilirliği nedir?
 - Bu pazarlarda talep nasıl şekillenmektedir?
 - Mevcut sosyal ve ekonomik ağların pazardaki rolü nedir?
- 1. adımda belirlenmiş rekabet avantajlarının pazarların niteliklerine ve yakınlıklarına oranla ilişkilendirilmesi
 - Talep ve Arz ilişkisinin mekânsal ilişkisinin kurulması
- **Temel Çıktı:** Farklı pazarlara yönelik farklı rekabet edebilirlikler ve revize edilmiş stratejiler (yeni ve çok-katmanlı strateji grupları)

Rekabet Avantajlarının Tespit Edilmesi:

3. Adım: İlişlerin Tanımlanması

- Kümelenme analizi
- İleri geri bağlar analizi
- Girdi-çıktı analizi

- Rekabet avantajları bölge içinde, bölgelerarasında ve uluslararası nasıl üretim ilişkilerine dayanıyor?

■ Temel Çıktı:

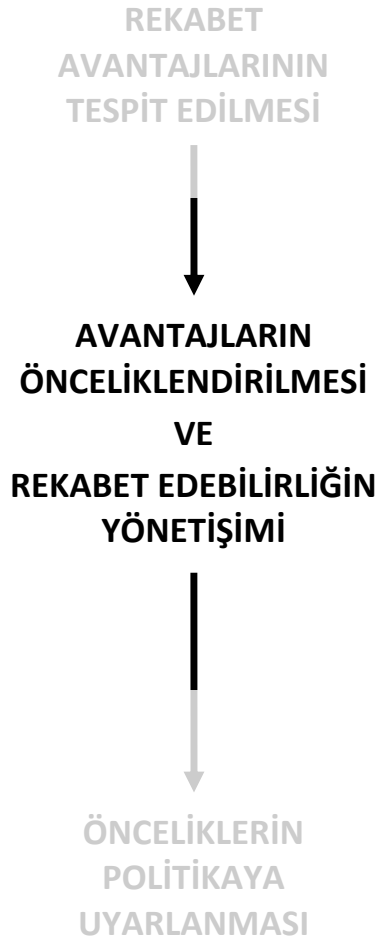
- Risklerin tespiti
- bölge içi ve bölgelerarası ortak projeler ve ortak rekabet edebilirlik politikaları (çok katmanlı strateji grupları)

Rekabet Avantajlarının Tespit Edilmesi:

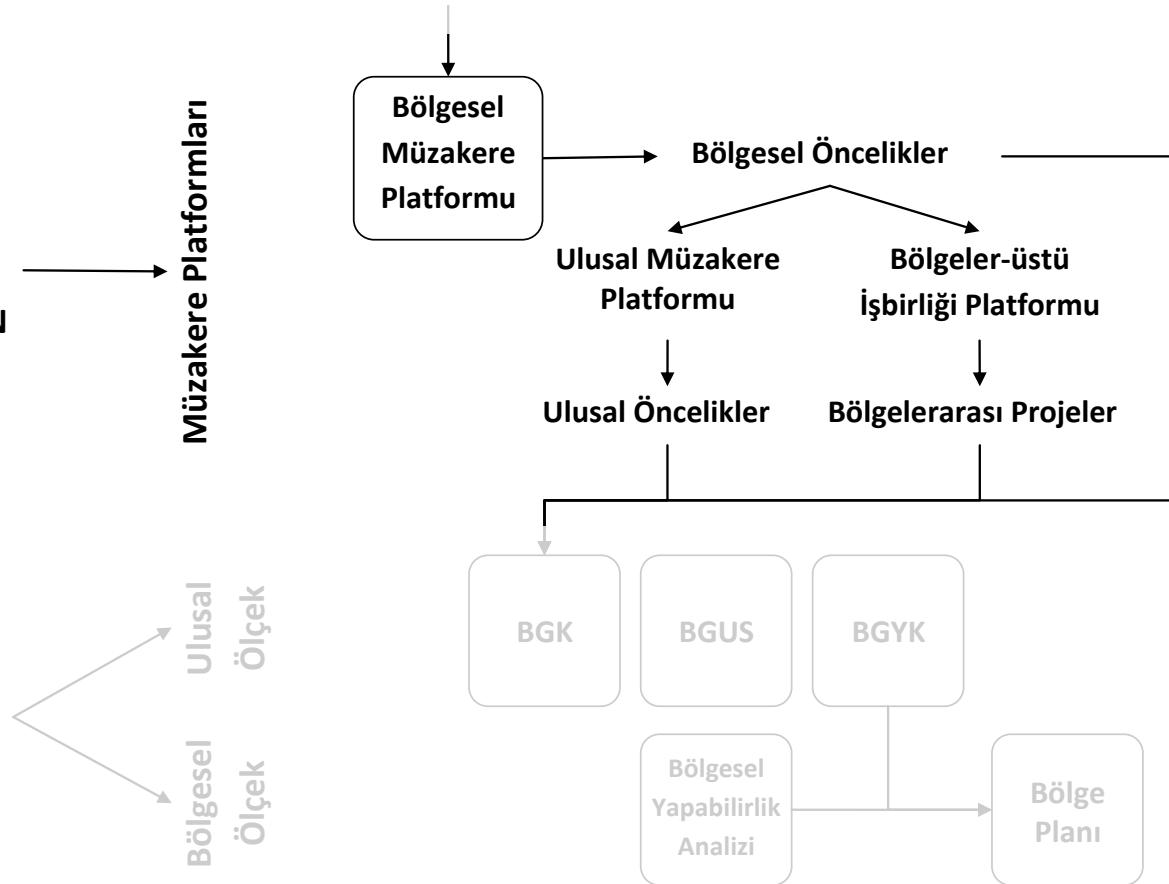
4. Adım: Uzman Görüşü Alınması ve Sentez

- Teknik analiz sonuçlarının yerel ve ulusal ölçekte pratikten gelen bilgisi olan uzmanlarca değerlendirilerek gerçekliğinin sınanması
 - İstatistiki verilerin sonuçları saha ile uyumlu mu?
 - Sonuçların bir sentezinin hazırlanması
-
- **Temel Çıktı:** pratik ile mümkün ölçüde karşılaştırılmış rekabet avantajları seti

Alternatifin Yaklaşım: ÖNCELİKLER VE YÖNETİŞİM

1. Adım: Ürün ve Sektöre Dayalı Strateji Sınıflandırması
2. Adım: Pazar Analizi ve Rekabet Edebilirliğin Gruplanması
3. Adım: İlişlerin Tanımlanması
4. Adım: Uzman Görüşü Alınması ve Sentez

Avantajların Önceliklendirilmesi ve Rekabet Edebilirliğin Yönetişimi

Bölge içi müzakere ve işbirliği platformları:

- Yerel/bölgesel karar alma mekanizmalarının sürece dahil olması
 - Analiz bulgularının yerel karar süreçleri ile ilişkilendirilmesi
 - Bulguların önceliklendirilmesi ve sahiplenilmesi
-
- **Temel Çıktı:** Bölge aktörlerinin uzlaştığı ortak öncelikler

Avantajların Önceliklendirilmesi ve Rekabet Edebilirliğin Yönetişimi

Bölge üstü müzakere ve işbirliği platformu:

- Tema/öncelik/proje bazlı işbirlikleri
 - İl-il, il-bölge, bölge-bölge arası diyalog ve ortaklık stratejiler
 - Bu tür ortaklıkların gelişimine yönelik teşvik mekanizmalarının tasarımı
-
- **Temel Çıktı:** Farklı bölge ve/veya illerin aktörlerinin ortak yürütecekleri (kendi bölgelerinin önceliklerine de girmiş) projeler

Avantajların Önceliklendirilmesi ve Rekabet Edebilirliğin Yönetişimi

Ulusal Müzakere Platformu:

- Bölgesel öncelikler ve ulusal büyüme hedeflerini uyumlaştıracak bir platform
 - Sektörel stratejilere (bakanlıklar) mekansal perspektif kazandıracak BGUS (Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi) çalışmasının bir bileşeni
- **Temel Çıktı:** bölgelerin arası dengenin ve ulusal kaynak ve hedeflerin gözetildiği öncelikler seti

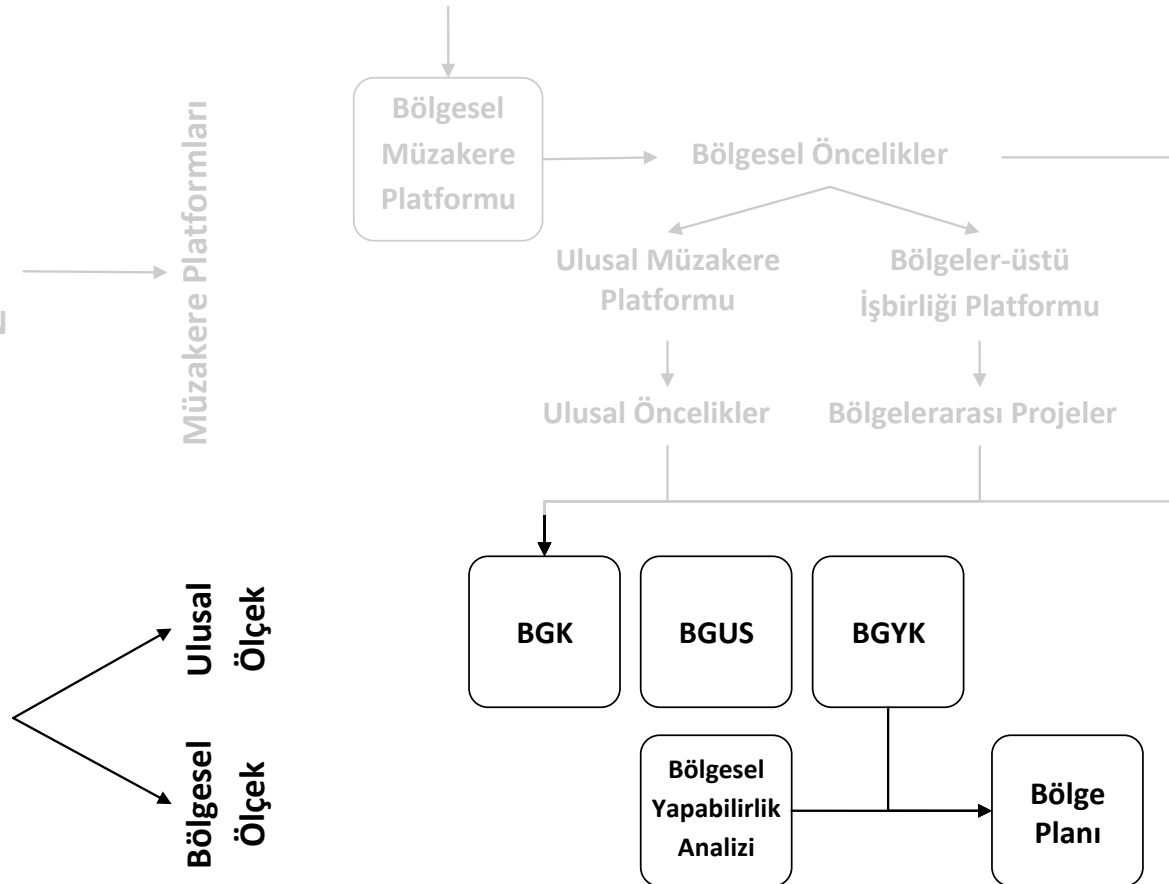
Alternatifin Yaklaşım: POLİTİKA

REKABET
AVANTAJLARININ
TESPİT EDİLMESİ

AVANTAJLARIN
ÖNCELİKLENDİRİLMESİ
VE
REKABET EDEBİLİRLİĞİN
YÖNETİŞİMİ

ÖNCELİKLERİN
POLİTİKAYA
UYARLANMASI

1. Adım: Ürün ve Sektöre Dayalı Strateji Sınıflandırması
2. Adım: Pazar Analizi ve Rekabet Edebilirliğin Gruplanması
3. Adım: İlişlerin Tanımlanması
4. Adım: Uzman Görüşü Alınması ve Sentez

Önceliklerin Politikaya Uyarlanması

Ulusal Ölçek:

- Bölgesel Gelişme Komitesi
 - Ulusal ölçekteki önceliklerin politika haline getirilmesi ve BGUS ile bütünleştirilmesi
- Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu (BGYK)
 - Bölgelerin önceliklerine ilişkin politikalar arasında uyumlu işbirliğini koordine etmek

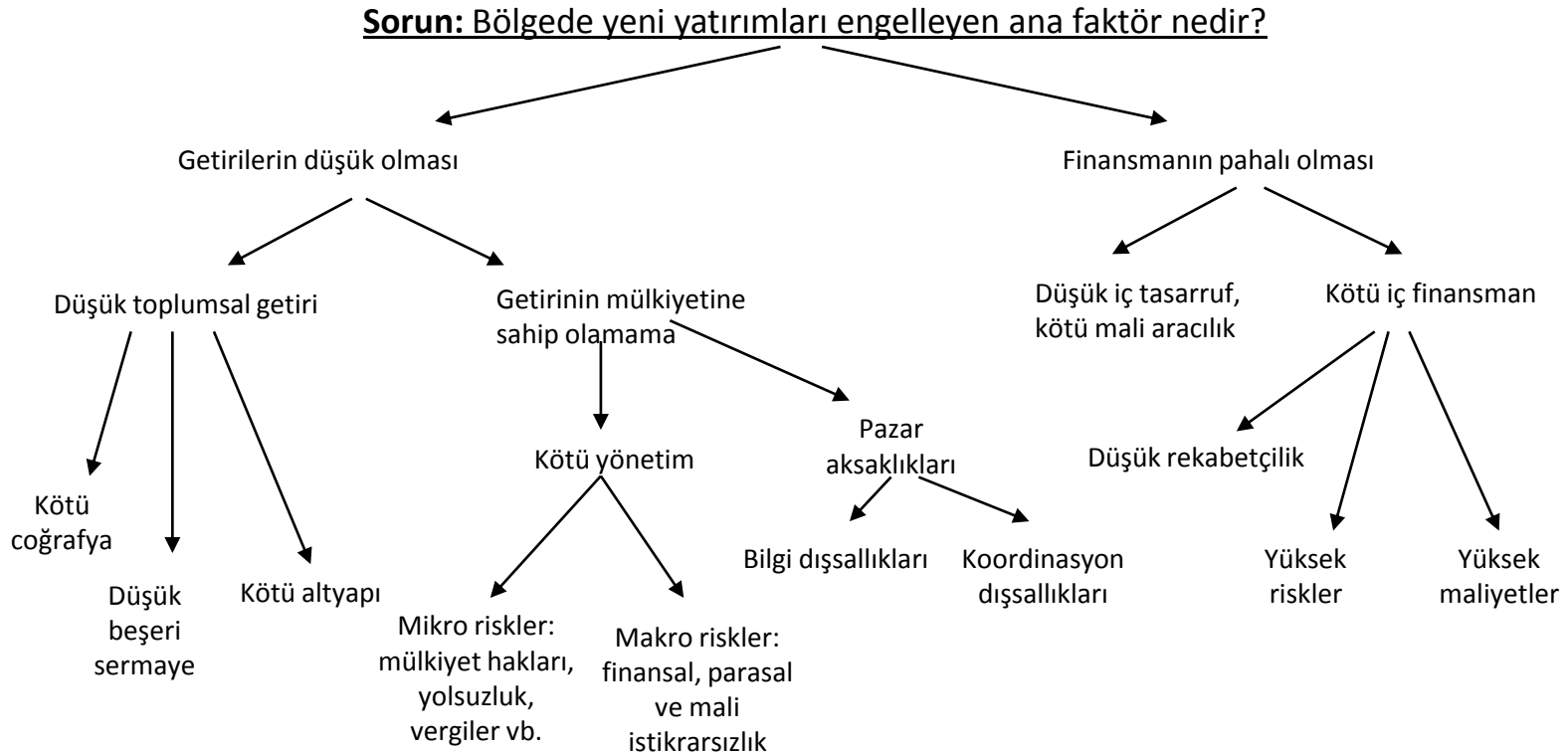
Bölgesel Ölçek:

- Ulusal öncelikler ve politikalar doğrultusunda şekillendirilmiş bölgesel Öncelikleri Bölge Planına Yansıtma
- Genişletilmiş Büyüme Tanısı Analizi

- **Temel Çıktı:** Bölgesel Rekabet Edebilirlik Gündemi ile uyumlu Bölge Planı

Önceliklerin Politikaya Uyarlanması

- **Genişletilmiş Büyüme Tanısı Analizi:** Bölgelerin ekonomik performansını etkileyen başat kısıtların tespit edilmesi ve bu en önemli kısıtları gidermeye yönelik stratejilerin belirlenmesi

Analizlerin Çıkmazı: Veri olmazdan Politika Üretilebilir mi?

- Bölge ölçeğinde veriler bölgesel politikaların üretilmesini sağlamamaktadır.
- Üretim ve istihdam gibi ekonomik veriler olmadan ekonomik politikalar üretilemez.
- Ancak il bazında ve sürekliliği olan veri ile sağlıklı analizler yapılarak politikalar üretilebilir.

Teşekkürler

Tunga Köroğlu

TEPAV

www.tepav.org.tr